

คิกเซ่น....เป็นมากกว่าห้องครัว ในนวนิยายเรื่อง คิกเซ่น

สิริวรรณ ปรีชานุกถ์

บทคัดย่อ

นวนิยายเรื่อง *คิกเซ่น* เป็นนวนิยายซึ่งแต่งโดยโยะฉิมโตะ บะนะนะ นักเขียนหญิงชาวญี่ปุ่น เนื้อเรื่องมุ่งนำเสนอการค้นหาคำหมายของชีวิตของหญิงสาวคนหนึ่งที่สูงสูญเสียสมาชิกในครอบครัวไปจนหมด เธอมีชีวิตอยู่อย่างโดดเดี่ยว อ้างว้างและสิ้นหวัง แต่เธอสามารถพลิกฟื้นกลับมาใช้ชีวิตใหม่ได้อีกครั้งด้วยความรักที่ได้รับจากคนแปลกหน้า

บทความนี้มุ่งศึกษาความสำคัญของห้องครัวที่มีความหมายมากกว่าห้องครัว โดยมองผ่านมุมมองเรื่องพื้นที่ เนื่องจากการศึกษาเรื่องพื้นที่ในวรรณกรรมนั้นเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ขาดไม่ได้ พื้นที่ไม่ได้เป็นเพียงฉากในเรื่องเท่านั้น หากแต่มีความสัมพันธ์ต่อเนื้อเรื่องและมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของตัวละครที่อยู่ในพื้นที่นั้นๆ การศึกษาเรื่องพื้นที่ห้องครัวจะช่วยให้เข้าใจบริบทของพฤติกรรมตัวละครเอกมากขึ้น และช่วยให้ผู้อ่านตระหนักถึงความสำคัญของพื้นที่ห้องครัวที่มีผลต่อพฤติกรรมของตัวละครในเรื่อง อีกทั้งยังช่วยเพิ่มอรรถรสให้ผู้อ่านได้รับรู้เรื่องราวต่างๆ ได้ดียิ่งขึ้น

ผลการศึกษาพบว่า 1) พื้นที่ห้องครัวส่งผลต่อพฤติกรรมของมิกะเงะตัวละครเอกในเรื่อง เนื่องจากเป็นพื้นที่ของครอบครัว พื้นที่แห่งความทรงจำและพื้นที่เยียวยาจิตใจ 2) พื้นที่ห้องครัวทำให้ตัวละครได้เรียนรู้เรื่องชีวิตและความตาย 3) พื้นที่ห้องครัวทำให้เข้าใจความสัมพันธ์ของพื้นที่กับตัวละครในเรื่องมากขึ้น

คำ

สำคัญ

โยะฉิมโตะ

บะนะนะ, คิกเซ่น,
พื้นที่, ความทรงจำ,
เยียวยาจิตใจ

Kitchen.... in Depth Meaning of Space in “Kitchen”

Siriwan Preechanarit

Abstract

Kitchen, the novel written by a Japanese female writer, Yoshimoto Banana, focuses on finding the meaning of life of a young woman who had lost all her family members. She lived her life with loneliness, desolation and despair. Nevertheless, the love from the others lighted her up to cherish the value of life and to live happily at the end.

This article aims to study the depth meaning of space in kitchen. The study of space is an indispensable element in literature. Space is not only the scene nor the venue in the story, it also relates to the theme and affect the behavior of the characters in that certain space. The study of space in “Kitchen” will elicit a better comprehension of the context of the protagonist’s behavior. It also helps readers realize the importance of the kitchen area towards the behavior of the characters. Furthermore, the readers can have a full understanding and a clear concept of the whole story.

The findings of this study are 1) the kitchen area affects the behavior of Mikage, the protagonist in the story. Kitchen means the family space, nostalgia space and healing space; 2) the kitchen area makes the characters understand the value of life and the meaning of death; 3) the kitchen area makes the readers understand how space and characters are connected.

Key words

Yoshimoto
Banana, Kitchen,
Space, Nostalgia,
Healing

1. บทนำ

นวนิยายเรื่อง *คิทเชน* ของโยะมิโมะโตะ บะนะนะ เป็นนวนิยายขนาดสั้นที่ทำให้โยะมิโมะโตะ บะนะนะได้รับการยอมรับในฐานะนักเขียนมืออาชีพ ผลงานเรื่องนี้ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ในปี ค.ศ. 1987 และได้รับรางวัลนักเขียนหน้าใหม่จากรางวัลคะอิเอ็น ในปี ค.ศ. 1987 และได้รับการแปลเป็นภาษาต่างประเทศหลายภาษา ทำให้โยะมิโมะโตะ บะนะนะ กลายเป็นนักเขียนที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักของผู้อ่านทั้งในระดับชาติและนานาชาติ นอกจากนี้ผลงานเรื่องนี้ยังถูกนำไปสร้างเป็นภาพยนตร์ถึงสองครั้งในปี ค.ศ. 1989 และปี ค.ศ. 1997 ซึ่งกล่าวได้ว่าผลงานเปิดตัวเรื่องนี้ประสบความสำเร็จเป็นอย่างมากทั้งในระดับชาติและระดับนานาชาติ นวนิยายเรื่อง *คิทเชน* ให้ข้อคิดเกี่ยวกับการยอมรับว่าในชีวิตจริงนั้นอะไรจะเกิดมันก็ต้องเกิด เราไม่สามารถควบคุมมันได้แต่เราต้องรู้จักปรับตัวให้เข้ากับสังคมภายนอก ปรับตัวให้เข้ากับสภาวะใหม่ของชีวิตและตระหนักถึงคุณค่าของการมีชีวิตอยู่

ธาริตา อินทนาม (2555, น.68) ได้อธิบายว่า หากเรากล่าวถึงพื้นที่ เราอาจนึกถึงพื้นที่ที่เป็นลักษณะทางกายภาพ (places) นั่นคือ สถานที่หรือดินแดนที่มีสิ่งมีชีวิตและไม่มีชีวิตอาศัยอยู่ อย่างไรก็ตาม พื้นที่ในท่อนี้ไม่ได้มีความหมายตามลักษณะทางกายภาพที่เป็นชั้นดิน ชั้นหิน หรือวัตถุสารที่อยู่ในพื้นที่ดังที่กล่าวมาเท่านั้น แต่ยังกินความหมายถึงชั้นความหมายทางวัฒนธรรม สังคม หรือการเมืองที่ซ่อนอยู่ในพื้นที่ดังกล่าวด้วย หรือนักวิจารณ์บางคนเรียก ลักษณะพื้นที่แบบนี้ว่า “พื้นที่ทางความหมาย” (ideological spaces) ซึ่งหมายความว่าพื้นที่ทางกายภาพหนึ่งๆ นั้นบางครั้งไม่ได้เป็นเพียงพื้นที่ว่างเปล่า แต่เต็มไปด้วยความหมายทางสังคมวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ซ่อนอยู่ ยกตัวอย่างเช่น พื้นที่ “บ้าน” กินความหมายของความอบอุ่นและการหล่อหลอมความเป็นครอบครัว พื้นที่ “ป่า” อาจหมายถึง

ความเป็นอิสระ ปลอดภัยจากพันธนาการของกฎเกณฑ์ ประเพณีทางสังคม เป็นต้น

พื้นที่ในวรรณกรรมนั้นเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ขาดไม่ได้ เนื่องจากพื้นที่ไม่ได้เป็นเพียงฉากในวรรณกรรม หากแต่มีความสัมพันธ์ต่อเนื่องเรื่องและตัวละคร เพราะพื้นที่แต่ละแห่งล้วนมีความทรงจำที่แตกต่างกันออกไป ทำให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่และตัวละครขึ้น พื้นที่ที่ปรากฏในเรื่องนั้นสามารถส่งผลให้ตัวละครมีการเปลี่ยนแปลงไป เหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในเรื่องนั้นล้วนมีพื้นที่เข้ามาเกี่ยวข้องทั้งสิ้น การศึกษาเรื่องพื้นที่จะช่วยให้ผู้อ่านเกิดจินตนาการและความรู้สึกร่วมไปกับตัวละครที่อยู่ในพื้นที่นั้น ทำให้เข้าใจบริบทของพฤติกรรมตัวละครมากขึ้น นอกจากนี้พื้นที่ยังอาจเป็นสัญลักษณ์ที่ผู้เขียนต้องการจะสื่อสารให้ผู้อ่านได้เข้าใจเนื้อเรื่องได้ลึกซึ้งมากขึ้น ดังที่สโรจน์ กิตติมหาเจริญ (2554, น.313-314) กล่าวว่า “การทำความเข้าใจเรื่อง “พื้นที่” นั้นสามารถเชื่อมโยงไปสู่ปรากฏการณ์ทางสังคมด้านต่างๆ โดยเฉพาะตัววัฒนธรรมการดำเนินชีวิต แต่ยังคงครอบคลุมไปถึงความคิดเรื่องชนชั้น เพศสถานะ อัตลักษณ์ทางเพศด้วย การเข้าใจความหมายพื้นที่ในความหมายนามธรรมที่เชื่อมโยงกับประเด็นสำคัญเหล่านี้จะทำให้เข้าใจปรากฏการณ์ทางสังคมได้เป็นอย่างดี”

การศึกษาเรื่องพื้นที่ในนวนิยายเรื่อง *คิทเชน* ไม่เพียงแต่จะทำให้เข้าใจวิถีชีวิตของคนหนุ่มสาวในยุคร่วมสมัยนี้ผ่านวรรณกรรม แต่ยังเป็นเสมือนพื้นที่เปิดทางความหมายให้ผู้อ่านได้ร่วมตีความและใส่ประสบการณ์ร่วมของตนลงไป หากแต่สิ่งสำคัญคือทำให้ผู้อ่านได้ตระหนักถึงคุณค่าของการมีชีวิตอยู่ และการยอมรับในสัจธรรมของชีวิตว่าไม่มีใครหลีกเลี่ยงความตายได้ มนุษย์เราทุกคนต้องเผชิญหน้ากับการสูญเสียบุคคลอันเป็นที่รัก เราจึงต้องเข้มแข็งเพื่อก้าวข้ามความทุกข์นั้นและต้องปรับตัวเพื่อดำเนินชีวิตต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความสำคัญของพื้นที่ห้องครัวที่มีความสัมพันธ์ต่อเนื้อเรื่องและส่งอิทธิพลต่อพฤติกรรมของตัวละครสำคัญในเรื่อง

3. ขอบเขตของการวิจัย

ศึกษาและวิเคราะห์ตัวบทและตัวละครสำคัญที่ปรากฏในนวนิยายเรื่อง *คิทเชน* โดยจะศึกษาความสำคัญของพื้นที่ห้องครัวว่ามีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของตัวละครสำคัญในเรื่องอย่างไร

4. สมมติฐานของการวิจัย

พื้นที่ในวรรณกรรมมีความสัมพันธ์กับแก่นเรื่องและมีอิทธิพลต่อตัวละครในเรื่อง พื้นที่ห้องครัวทำให้ตัวละครสำคัญในเรื่องมีการเปลี่ยนแปลงในชีวิตได้เรียนรู้เรื่องชีวิตและความตาย

5. ต้นฉบับวรรณกรรมและระบบถอดอักษรที่ใช้

ต้นฉบับวรรณกรรมที่ใช้ในบทความนี้มาจากเรื่อง *คิทเชน* (キッチン) ฉบับภาษาญี่ปุ่นที่ทางสำนักพิมพ์ฉินโซ (新潮社) ได้ตีพิมพ์ไว้เมื่อปี ค.ศ. 2002

ในการถอดอักษรภาษาญี่ปุ่นเป็นภาษาไทยนั้น ผู้วิจัยใช้ระบบที่เป็นผลงานวิจัยของอาจารย์สาขาวิชาภาษาญี่ปุ่น อาจารย์ภาควิชา และอาจารย์ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

6. บทวิเคราะห์

6.1 โยะมิโมะโตะ บะนะนะ กับ คิทเชน

โยะมิโมะโตะ บะนะนะ (吉本ばなな) (ค.ศ. 1964-ปัจจุบัน) มีชื่อจริงว่า โยะมิโมะโตะ มะโฮะโกะ (吉本真秀子) เธอเกิดที่โตเกียวและเป็นบุตรสาวของโยะมิโมะโตะ ทะกะอะกิ (吉本隆

明) นักวิจารณ์และกวีที่มีชื่อเสียงคนหนึ่งของญี่ปุ่น โยะมิโมะโตะ บะนะนะเติบโตมาในครอบครัวที่เคารพสิทธิเสรีและมีประชาธิปไตยในครอบครัว ทำให้เธอได้เรียนรู้ชีวิตอย่างมีอิสระตั้งแต่วัยเยาว์ โยะมิโมะโตะ บะนะนะเป็นหนึ่งในนักเขียนหญิงที่รังสรรค์ผลงานที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับวิถีการดำรงชีวิตของผู้คนในสังคมยุคร่วมสมัยโดยเฉพาะอย่างยิ่งคนหนุ่มสาวที่ต้องใช้ชีวิตแบบโดดเดี่ยวเพิ่มมากขึ้น ตัวละครในนวนิยายของเธอจึงมีชีวิตที่ไม่ต่างจากชีวิตจริงของผู้คนในสังคมปัจจุบันที่ลักษณะครอบครัวที่เป็นครอบครัวขยายตามแบบเก่าได้เปลี่ยนแปลงไปเป็นครอบครัวเดี่ยว อัจฉรา เหมวรางค์กุล (2555, น.2) กล่าวว่า “ผลงานเขียนของโยะมิโมะโตะ บะนะนะมักมีเนื้อหาเกี่ยวกับปัญหาชีวิตของผู้คนในสังคมสมัยใหม่ ตัวละครมักเป็นคนที่ดำเนินอยู่ในสภาพแวดล้อมปกติที่ไม่ห่างไกลจากชีวิตของผู้อ่าน ปัญหาของพวกเขามักเป็นเรื่องเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัว ความสัมพันธ์ระหว่างคนรักและความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์และโลก...ซึ่งอารมณ์ความรู้สึกตลอดจนความคิดของตัวละครที่ โยะมิโมะโตะ บะนะนะถ่ายทอดออกมาผ่านตัวละครเหล่านั้นก็ได้สะกิดใจให้ผู้อ่านฉุกคิดและนำมาคิดทบทวน ไตร่ตรองกับชีวิตของตนเองไปด้วย” ผลงานของเธอจึงได้รับความนิยมจากผู้อ่านทั้งในประเทศญี่ปุ่นและต่างประเทศ

นวนิยายเรื่อง *คิทเชน* 『キッチン』 เป็นผลงานวรรณกรรมเรื่องแรกของโยะมิโมะโตะ บะนะนะที่ได้สร้างชื่อเสียงให้แก่เธอในฐานะนักเขียน มีอาชีพด้วยวัยเพียง 24 ปี ผลงานเรื่องนี้ได้รับรางวัลทางด้านวรรณกรรมถึงสองรางวัล คือ รางวัลนักเขียนหน้าใหม่รางวัลคะอิเอ็น ครั้งที่ 6 (第6回 海燕新入文学賞) ในปี ค.ศ. 1987 และรางวัลศิลปินหน้าใหม่ ครั้งที่ 39 โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวง

ศึกษาธิการ (第39回 芸術選奨文部大臣新人賞) ในปี ค.ศ. 1988 จากเรื่อง *คิทเซ่น* และเรื่อง *อุตะกะตะ / ซันกุซุเอริ 『キッチン』 『うたかた / サンクチュアリ』* นอกจากนี้ยังได้รับการแปลเป็นภาษาต่างประเทศมากกว่าสี่สิบภาษาทั่วโลก และยังถูกนำไปสร้างเป็นภาพยนตร์ถึงสองครั้ง

นวนิยายเรื่อง *คิทเซ่น* เป็นเรื่องราวของ มิกะเงะหญิงสาวกำพร้าที่สูญเสียสมาชิกในครอบครัวไปตั้งแต่เธอยังเด็ก เธออาศัยอยู่กับย่าซึ่งเป็นผู้มีความสัมพันธ์ทางสายเลือดคนสุดท้าย มิกะเงะชื่นชอบห้องครัวเป็นชีวิตจิตใจ เมื่อเธอสูญเสียย่าผู้เป็นญาติคนสุดท้ายไป ห้องครัวจึงกลายเป็นที่ยึดเหนี่ยวเพียงแห่งเดียวที่เหลืออยู่ของเธอ *คิทเซ่น* เป็นนวนิยายที่บอกเล่าเรื่องราวการดิ้นรนเพื่อความหวังในชีวิตของ มิกะเงะหญิงสาวผู้โดดเดี่ยวที่ต้องเผชิญโลกเพียงลำพังเมื่อสมาชิกในครอบครัวของเธอค่อยๆ หายไปจนไม่เหลือใคร เมื่อเธอได้รับความรักและมิตรไมตรีจากคนแปลกหน้าที่ไม่ได้มีความผูกพันกันทางสายเลือดแต่อย่างใดปฏิบัติต่อเธอเสมือนว่าเธอเป็นสมาชิกคนหนึ่งในห้องครัว ทำให้ความบอบช้ำทางจิตใจได้รับการเยียวยา ในท้ายที่สุดมิกะเงะสามารถกลับมาใช้ชีวิตต่อไป “*คิทเซ่น* ได้รับการกล่าวขวัญจากทั่วโลกว่ามีลีลาการประพันธ์แปลกประหลาด สงบนิ่ง และลึกซึ้งสวยงาม อันเป็นเอกลักษณ์ของญี่ปุ่น แต่เรื่องราวทันสมัยจนกลายเป็นสัญลักษณ์ของการก้าวสู่วรรณกรรมยุคใหม่ของญี่ปุ่น” (คำนิยมในปกหลัง ฉบับแปลไทยโดย “เพลงดาบแม่น้ำร้อยสาย”)

เนื่องด้วยความสำเร็จในฐานะที่เป็นผลงานสร้างชื่อทำให้มีการวิจัยผลงานเรื่อง *คิทเซ่น* ในหลากหลายแง่มุม เช่น งานวิจัยของมณฑา พิมพ์ทอง (2547) ศึกษาเกี่ยวกับสภาพครอบครัว โดยสรุปว่าประเด็นสำคัญที่พบในนวนิยายเรื่องนี้คือ วิธีการดำรง

ชีวิตของคนหนุ่มสาวที่รู้สึกโดดเดี่ยวในสมัยปัจจุบัน และการเคลื่อนย้ายบทบาทของพ่อและแม่ ส่วนงานวิจัยของอัจฉรา เหมวรางค์กุล (2555) ศึกษาและวิเคราะห์ลักษณะของตัวละครเอกหญิงว่ามีพื้นฐานชีวิตเป็นอย่างไรและมีการดำเนินชีวิตอย่างไรหลังจากที่เผชิญกับความตายของคนในครอบครัว นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยอีกมากที่ศึกษาเกี่ยวกับประเด็นเรื่องความรู้สึกโดดเดี่ยวของตัวละครเอกหญิงที่เผชิญกับความตาย สภาพจิตใจและพฤติกรรมของตัวละครเอก นิยามใหม่ของคำว่าครอบครัว การพลิกฟื้นกลับมาใช้ชีวิตใหม่อีกครั้งของตัวละครเอก อัตลักษณ์ทางเพศหรือเพศสภาวะโดยศึกษาวิเคราะห์ตัวละครเอะริโกะ คนชายขอบ เป็นต้น ส่วนบทความนี้จะเป็นการศึกษาประเด็นเรื่องพื้นที่ห้องครัวโดยมุ่งเน้นความสำคัญของพื้นที่ห้องครัวและบทบาทของห้องครัวที่มีความสัมพันธ์ต่อเนื่องและมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของตัวละครเอกในเรื่อง

6.2 ตัวละครสำคัญในเรื่องและห้องครัว

6.2.1 ตัวละครสำคัญในเรื่อง

1. ซะกุระอิ มิกะเงะ (桜井みかげ)

ตัวละครเอกหญิงที่เป็นผู้ดำเนินเรื่องและเป็นผู้เล่าเรื่อง หญิงสาววัย 24 ปี เป็นกำพร้ามาตั้งแต่เด็ก เธอจึงอาศัยอยู่กับปู่และย่ามาโดยตลอด เมื่อปู่จากไปเธอก็ใช้ชีวิตอยู่กับย่าเพียงลำพังจนกระทั่งย่าซึ่งเป็นญาติเพียงคนเดียวที่เหลืออยู่มาด่วนจากไปอีกคน มิกะเงะจึงต้องเผชิญชีวิตเพียงลำพัง การเป็นผู้ประสบกับการสูญเสียบุคคลอันเป็นที่รักมาตลอดชีวิต ทำให้มิกะเงะมีความรู้สึกโดดเดี่ยวอ้างว้างและโหยหาความรักจากครอบครัว มิกะเงะชอบทำอาหารและชื่นชอบห้องครัวเป็นอย่างมาก ห้องครัวจึงนับได้ว่าเป็นมีความสำคัญต่อความรู้สึกของเธอในยามที่เธอไม่เหลือใครอีกแล้ว

2. ทะนะเบะ ยูอิชิ (田辺雄一) ตัวละครเอกชาย เขาเป็นผู้เฒ่ายามิกะเงะ ตัวละครเอกหญิง ยูอิชิอายุน้อยกว่ามิกะเงะหนึ่งปีและเรียนอยู่มหาวิทยาลัยเดียวกับมิกะเงะ ยูอิชิทำงานพิเศษที่ร้านขายดอกไม้ที่ย่าของมิกะเงะไปซื้อเป็นประจำ เขาจึงสนิทสนมกับย่าของมิกะเงะ ยูอิชิเป็นคนที่มีความคลั่งคลุ้ม ดูเป็นคนเข้าถึงยาก เขามีโลกส่วนตัวที่คนอื่นไม่ค่อยเข้าใจนัก ยูอิชิกำพร้าแม่ เขาจึงใช้ชีวิตอยู่กับอะริโกะ พ่อที่ผ่าตัดแปลงเพศมาหลังจากที่แม่ของเขาจากไป

3. อะริโกะ หรือ ทะนะเบะ ยูจิ (えりこ・田辺雄司) แม่ของยูอิชิซึ่งแท้จริงแล้วคือพ่อที่ผ่าตัดแปลงเพศ มีชื่อเดิมว่า ยูจิ เขาเป็นเด็กกำพร้าที่ครอบครัวของแม่ยูอิชิรับมาเลี้ยงไว้ เขารักแม่ของยูอิชิมาก หลังจากที่ยุอิชิจากไป เขาคิดว่าคงจะไม่สามารถรักผู้หญิงคนไหนได้อีกแล้วจึงตัดสินใจไปผ่าตัดแปลงเพศและเปลี่ยนชื่อเป็น “อะริโกะ” อะริโกะได้เปลี่ยนบทบาทจากพ่อมาเป็นแม่เพื่อเลี้ยงดูยูอิชิลูกชายเพียงลำพัง อะริโกะเป็นตัวละครสำคัญที่ทำหน้าที่เฝ้าดูยามิกะเงะตัวละครเอกให้รับมือกับการสูญเสียบุคคลอันเป็นที่รักและกลับมามีพลังในการใช้ชีวิตต่อไป

6.2.2 ความสำคัญของห้องครัวในนวนิยาย

นวนิยายเรื่อง *คิทเชน* เป็นนวนิยายที่มีห้องครัวเป็นฉากสำคัญในเรื่อง ห้องครัวเป็นพื้นที่ที่มีความสำคัญต่อความรู้สึกของมิกะเงะตัวละครเอกหญิงเป็นอย่างมาก อีกทั้งห้องครัวยังเป็นชื่อของนวนิยายอีกด้วย ในนวนิยายเรื่อง *คิทเชน* โยะฉิมโตะบะนะนะได้ใช้คำที่หมายถึงห้องครัวต่างกันออกไปสามแบบ ได้แก่ คำว่า “ตะอิโตะโกะโระ” (台所) “ซูโบ” (厨房) และ “คิทเชน” (キッチン) ซึ่งความหมายของคำเหล่านี้ในภาษาญี่ปุ่นจะมีความ

แตกต่างกันกล่าวคือ ในพจนานุกรมอิวะนะมิ โคะคุโกะจิเต็น (1983, น.661) ได้ให้คำจำกัดความคำว่า “ตะอิโตะโกะโระ” ไว้ว่า หมายถึง สถานที่ที่ใช้ปรุงอาหาร พื้นที่ประกอบอาหาร ซึ่งในเรื่อง *คิทเชน* นี้ ผู้เขียนจะใช้คำว่า “ตะอิโตะโกะโระ” ตั้งแต่นั้นเรื่องมาโดยตลอดเมื่อกล่าวถึงห้องครัวไม่ว่าจะเป็นห้องครัวที่บ้านของมิกะเงะหรือที่อพาร์ทเมนต์ของครอบครัวทะนะเบะ ซึ่งคำว่า ตะอิโตะโกะโระ จะให้ความรู้สึกเก่า บรรยากาศอันอบอุ่น ในที่นี้อาจตีความได้ว่า หมายถึง “พื้นที่ของครอบครัว มีความเป็นส่วนตัว” ส่วนคำว่า “ซูโบ” และ “คิทเชน” นั้น ผู้เขียนนำมาใช้เพียงครั้งเดียวตลอดทั้งเรื่อง โดยคำว่า “ซูโบ” ในพจนานุกรมอิวะนะมิ โคะคุโกะจิเต็น (1983, น.709) ได้ให้คำจำกัดความว่า หมายถึง ห้องครัว ห้องปรุงอาหาร คำว่า “ซูโบ” ถูกกล่าวถึงในฉากที่มิกะเงะกลับไปทำธุระที่บ้านเก่าหลังจากที่เธอได้ย้ายเข้าไปอาศัยอยู่กับครอบครัวทะนะเบะ ระหว่างเดินทางกลับมิกะเงะได้ร้องไห้ให้กับความเศร้าโศกในเรื่องต่างๆ ที่ผ่านเข้ามาในชีวิต แต่พอเธอเงยหน้าขึ้นมาก็เห็นไอน้ำลอยออกมาและได้ยินเสียงดังมาจากห้องครัวของบ้านหลังหนึ่ง เธอจึงพูดว่า “ห้องครัวนั่นเอง” (厨房だ。) (p. 50) แล้วจู่ๆ มิกะเงะก็เกิดความรู้สึกราวกับหลุดพ้นจากความเศร้าโศก ในที่นี้ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การที่มิกะเงะรู้สึกคลายความเศร้าโศกนั้นเพราะว่าเธอยังมีครอบครัวทะนะเบะรอการกลับไปของเธออยู่นั่นเอง ส่วนคำว่า “คิทเชน” นั้นมาจากคำว่า kitchen ในภาษาอังกฤษ ผู้แต่งใช้คำว่า “คิทเชน” ในฉากสุดท้ายของเรื่อง เมื่อมิกะเงะคิดว่าถ้าสักวันหนึ่งเธอจะต้องย้ายออกจากอพาร์ทเมนต์ของครอบครัวทะนะเบะ เธอคงจะคิดถึงห้องครัวแห่งนี้และอยากที่จะกลับมาที่นี่อีกครั้ง เธอจึงพูดว่า “ห้องครัวในฝัน” (夢のキッチン。) (p. 61) ซึ่งการใช้คำที่หมายถึงห้องครัวด้วยการใช้

คำว่า คิทเชน นั้นจะให้ความรู้สึกที่ สะอาด ใหม่และ มีความทันสมัย ซึ่งผู้แต่งได้ใช้คำว่า “คิทเชน” มาตั้งชื่อนวนิยายอีกด้วย การที่ผู้แต่งจงใจเลือกใช้คำว่า “ตะอิโคะโกะโระ” “ซูโบ” และ “คิทเชน” นั้น ผู้วิจัยมีความเห็นว่าผู้แต่งต้องการใช้พื้นที่ห้องครัวแห่งนี้ เป็นสัญลักษณ์แสดงความเป็นยุคเก่าและยุคใหม่ มณฑา พิมพ์ทอง (2547, น.39) กล่าวว่า “การใช้ โยะมิโมะโตะ บะนะนะใช้ชื่อเรื่องว่า kitchen แทนที่จะใช้คำว่า ตะอิโคะโกะโระซึ่งเป็นคำญี่ปุ่นแท้ๆ น่าจะคิดได้ว่าเป็นเพราะเธอต้องการให้ผู้อ่านเห็นภาพห้องครัวแบบสมัยใหม่มากกว่าภาพของห้องครัวญี่ปุ่นแบบเก่า” ส่วนคิมะตะ ซะโตะมิ (1999, น.47) กล่าวว่า “คิทเชน” เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับห้องครัว เรื่องความรู้สึกของมิกะเงะเด็กกำพร้าที่สูญเสียครอบครัวและแสวงหาครอบครัวใหม่ ดังนั้น การใช้คำว่า คิทเชน ในตอนท้ายเรื่องจึงน่าจะหมายถึงรูปแบบครอบครัวใหม่สำหรับมิกะเงะ ซึ่งเดือนเต็ม กฤษดาธานนท์ (2557, น.74-75) กล่าวว่า การที่ผู้เขียนจงใจใช้คำว่า “คิทชิน” (หรือคิทเชน) (キッチン) ที่เป็นการเรียก “ห้องครัว” โดยการถอดทับศัพท์ภาษาอังกฤษในตอนท้ายของเรื่องแทนคำว่า “ตะอิโคะโกะโระ” (台所) ที่เป็นภาษาญี่ปุ่นที่แปลว่าห้องครัว สื่อให้เห็นมุมมองของผู้เขียนที่มีต่อรูปแบบและนิยามของคำว่า “ครอบครัว” ที่เปลี่ยนแปลงไปตามสมัยที่เปลี่ยนไป การที่ผู้เขียนใช้คำว่า “ตะอิโคะโกะโระ” มาโดยตลอดตั้งแต่ต้นเรื่อง แต่เปลี่ยนมาใช้คำว่า “คิทเชน” ในตอนท้ายเรื่องนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่าผู้เขียนต้องการสื่อให้เห็นว่านิยามความเป็นครอบครัวที่เปลี่ยนไป นิยามใหม่ของคำว่า “ครอบครัว” จึงไม่ได้จำกัดอยู่เพียงการแต่งงานหรือการผูกพันทางสายเลือดอีกต่อไป ผู้วิจัยเห็นด้วยว่า คำว่า “คิทเชน” ในที่นี้อาจตีความได้ว่าหมายถึง “การสร้างครอบครัวใหม่” ของมิกะเงะ เนื่องจาก

มิกะเงะได้เข้าไปอาศัยอยู่กับครอบครัวทะนะเบะและได้รับการดูแลเอาใจใส่เป็นอย่างดีเสมือนเป็นสมาชิกคนหนึ่งครอบครัว ทำให้เธอไม่รู้สึกลดแต่เพียงอ้างว้างอีกต่อไป ซึ่งหมายความว่ามิกะเงะได้สร้างครอบครัวใหม่กับคนแปลกหน้าที่ไม่ได้มีความเกี่ยวข้องกันทางสายเลือดแต่อย่างใด

6.3 บทบาทของห้องครัวในนวนิยายเรื่อง คิทเชน

หากเรากล่าวถึงห้องครัว โดยทั่วไปเราจะหมายถึงสถานที่ที่ใช้ประกอบอาหาร อย่างไรก็ตาม พื้นที่ห้องครัวในนวนิยายเรื่อง คิทเชน นี้มีความหมายมากกว่าห้องครัว ดังที่ได้กล่าวมาแล้วในข้อ 6.2.2 ว่า การที่ผู้เขียนเลือกใช้คำที่หมายถึงห้องครัวทั้งสามแบบได้แก่ “ตะอิโคะโกะโระ” (台所) “ซูโบ” (厨房) และ “คิทเชน” (キッチン) นั้น ทำให้อ่านเห็นความสำคัญของพื้นที่ห้องครัวในนวนิยายเรื่องนี้ว่ามีผลต่อพฤติกรรมของตัวละครสำคัญและเหตุการณ์ในเรื่องอย่างไร คิทเชนเป็นทั้งชื่อของนวนิยายและเป็นฉากสำคัญในเรื่อง ห้องครัวในเรื่องนี้จึงไม่ได้เป็นเพียงฉากในนวนิยายเท่านั้น หากแต่เป็นสัญลักษณ์หลักของนวนิยาย เนื่องจากพื้นที่ห้องครัวมีความสัมพันธ์กับภาวะของจิตใจและอารมณ์ความรู้สึกต่างๆ ของมิกะเงะตัวละครเอกหญิง ห้องครัวเป็นพื้นที่ที่มีความหมายเป็นอย่างมากสำหรับมิกะเงะ กล่าวคือ ห้องครัวเป็นพื้นที่ของครอบครัว พื้นที่แห่งความทรงจำ พื้นที่เฝ้ายาวจิตใจและพื้นที่แห่งความหลากหลาย

6.3.1 ห้องครัว...พื้นที่ของครอบครัว

ห้องครัวเป็นพื้นที่ที่เป็นตัวแทนของพื้นที่ครอบครัว ห้องครัวเป็นพื้นที่ที่ทำให้มิกะเงะตัวละครเอกรู้สึกปลอดภัยและอุ่นใจ ห้องครัวจึงมีความสำคัญเป็นอย่างมากในนวนิยายเรื่องนี้

โยะมิโมะโตะ บะนะนะเปิดเรื่องด้วย คำพูดของเธอว่า “ห้องครัว” เป็นสถานที่ที่เธอชื่นชอบการบรรยายความชื่นชอบห้องครัวของมิกะเงะจาก ชอบมากที่สุด

私がこの世でいちばん好きな場所は台所だと思う。
 どのでも、どんなのでも、それが台所であれば食事を作る場所であれば私はつ
 らくない。できれば機能的でよく使い込んであるといいと思う。乾いた清潔なふ
 きんが何枚もあって白いタイルがぴかぴか輝く。
 ものすごく汚い台所だって、たまらなく好きだ。
 床に野菜くずが散らかっていてスリッパの裏が真っ黒になるくらい汚いそこは、
 異様に広いといい。ひと寒い軽く越せるような食料が並ぶ巨大な冷蔵庫がそびえ
 立ち、その銀の扉に私はもたれかかる。油が飛び散ったガス台や、さびのついた
 包丁からふと目を上げると、窓の外には淋しく星が光る。(p.9)

ฉันคิดว่า สถานที่ที่ฉันชื่นชอบที่สุดบนโลกใบนี้ คือ ห้องครัว ไม่ว่าจะป็นห้องครัวที่ไหนหรือ
 ห้องครัวแบบไหนก็ตาม ถ้าเป็นห้องครัวที่ใช้ทำอาหารฉันชอบทั้งนั้น ถ้าเป็นไปได้ละก็ ห้องครัว
 ที่มีอุปกรณ์ที่ใช้งานได้ดี มีผ้าเช็ดจานสะอาดแห้งสนิทอยู่หลายผืน กระเบื้องปูพื้นสีขาวที่ส่อง
 แสงเป็นมันวาว ฉันชื่นชอบมากแม้กระทั่งห้องครัวที่สกปรกเหลือเกิน บนพื้นเต็มไปด้วยเศษผัก
 กระจัดกระจายอยู่ทั่ว จนทำให้พื้นรองเท้าแต่ละกลายเป็นสีดำ ซึ่งก็แปลกดีนะ ยิ่งเป็นห้องครัว
 กว้างๆ ก็ยิ่งดี เมื่อเข้าไปในนั้นฉันจะเอนตัวฟังประตูสีเงินสูงตระหง่านของตู้เย็นใบใหญ่ที่เก็บ
 อาหารไว้สำหรับหน้าหนาว พอฉันเงยหน้าขึ้นจากเตาแก๊สที่เลอะคราบน้ำมันและมีดทำครัวที่
 เป็นสนิมก็เห็นดวงดาวด้านนอกหน้าต่างส่องแสงอยู่อย่างเดี๋ยวดาย

ห้องครัวไม่เป็นเพียงสถานที่ที่มีมิกะเงะ
 ชื่นชอบมากที่สุดเพราะเธอรักการทำอาหารเท่านั้น
 จากตัวบทที่ยกมา มิกะเงะกล่าวว่า ถึงแม้ว่าห้องครั
 วนั้นจะสกปรกเหลือเกินเธอก็ยังชื่นชอบ ซึ่งข้อความที่
 ชิดเส้นใต้แสดงให้เห็นว่าพื้นที่ห้องครัวมีความสำคัญ
 เป็นอย่างมากสำหรับมิกะเงะ พื้นที่ห้องครัวที่บ้าน
 ของมิกะเงะเป็นพื้นที่แห่งความผูกพันระหว่างย่าและ
 หลาน ห้องครัวแห่งนี้เป็นที่ของครอบครัว มิกะเงะ
 ใช้ชีวิตอยู่กับย่ามาโดยตลอด ย่ามักจะเข้าครัวทำ
 อาหารอยู่เป็นประจำตอนที่ท่านยังมีชีวิตอยู่ ห้องครั
 วนั้นจึงเป็นพื้นที่ที่มีความหมายมากสำหรับมิกะเงะ
 หลังจากย่าจากไปพื้นที่แห่งนี้เปลี่ยนเป็นพื้นที่แห่ง
 ความโศกเศร้า บรรยายกายภายนอกที่เธอเห็นจาก
 หน้าต่างห้องครั วดวงดาวที่ส่องแสงอยู่เดี๋ยวดาย
 กลับทำให้มิกะเงะรู้สึกอ้างว้างโดดเดี่ยว รู้สึกว่าตัวเอง

ไม่เหลือใครอีกแล้ว จากนั้นไปเธอจะต้องใช้ชีวิตเพียง
 ลำพังเหมือนดวงดาวที่กระปรืออย่างเดี๋ยวดาย ซึ่ง
 มณฑา พิมพ์ทอง (2547, น.43) ได้กล่าวถึงความรู้สึก
 ของมิกะเงะหลังจากที่ย่าจากไปว่า มิกะเงะรู้สึกโดด
 เดี่ยวเพราะสิ่งที่เรียกว่าครอบครัวได้สูญหายไปทีละ
 คนจนเหลือเธอเพียงคนเดียว สิ่งที่เกิดขึ้นนั้นไม่น่าเชื่อ
 จนน่าตกใจ ผู้วิจัยเห็นด้วยกับคำกล่าวของมณฑา
 พิมพ์ทอง เนื่องจากผู้เขียนเปิดเรื่องด้วยการบรรยาย
 ลักษณะของห้องครัวที่มีมิกะเงะหลงรัก ทำให้ผู้อ่าน
 เห็นว่าพื้นที่ห้องครัวมีอิทธิพลต่อตัวละครเอกอย่างไร
 ห้องครัวเป็นพื้นที่ที่เป็นสัญลักษณ์ของชีวิตส่วนตัว
 ของครอบครัว เมื่อย่ามาจากไปอย่างกะทันหัน
 มิกะเงะจึงรู้สึกอ้างว้าง เดี๋ยวดาย ไม่เหลือใคร เธอไม่
 สามารถทำใจยอมรับได้แม้ว่าจะอยู่ในพื้นที่ที่เธอชื่นชอบก็ตาม

6.3.2 ห้องครัว...พื้นที่แห่งความทรงจำ

สหโรจน์ กิตติมหาเจริญ (2554, น.320) กล่าวว่า “การศึกษาประเด็นเรื่องของพื้นที่ ประเด็นหนึ่งที่สำคัญและคงจะละเอียดไม่พูดถึงไปไม่ได้ก็คือการสร้าง ความทรงจำจากพื้นที่ที่ตัวละครเคย มีประสบการณ์หรือมีความทรงจำร่วมกัน ความทรงจำนั้นว่ามีบทบาทสำคัญต่อตัวละครเพราะนอกจากจะเป็นการรื้อฟื้นความรู้สึกแล้วยังเป็นการรื้อฟื้นความโหยหาเหตุการณ์ในอดีตที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตของตัวละคร เพื่อไม่ให้กลับไปสู่พื้นที่เดิมตรงนั้นหรือเป็นพลังเกื้อหนุนการมีชีวิตที่ดีต่อไปก็ได้” ในนวนิยายเรื่อง *ศึกษา* นี้มีการใช้ห้องครัวเป็นพื้นที่แห่งความทรงจำที่มีความสำคัญกับตัวละครเอกหญิง

เป็นอย่างมาก

ห้องครัวที่บ้านของมิกะเงะเป็นพื้นที่ที่มีความสำคัญและมีอิทธิพลต่อมิกะเงะ เธอใช้ชีวิตอยู่กับย่าที่บ้านแห่งนี้มาโดยตลอดนับตั้งแต่พ่อและแม่ของเธอจากไปตั้งแต่เธอยังเด็ก มิกะเงะจึงมีความผูกพันกับย่าเป็นอย่างมาก พื้นที่ห้องครัวแห่งนี้เปรียบเสมือนพื้นที่ของย่า เมื่อย่ามาจากไปอย่างกะทันหันอีกคน เธอจึงรู้สึกโดดเดี่ยว อ้างว้างที่จะต้องเผชิญชีวิตเพียงลำพัง ความรู้สึกผูกพันที่มีต่อย่าทำให้มิกะเงะหวนระลึกถึงความหลัง เรื่องราวต่างๆ ในอดีตและภาพความทรงจำเกี่ยวกับย่าตอนที่ท่านยังมีชีวิตอยู่จึงปรากฏให้เห็นในพื้นที่แห่งนี้

私が帰宅すると、TVのある和室から祖母が出て来て、おかえりと言う。遅い時はいつもケーキを買って帰った。外泊でもなんでも、言えば怒らない大らかな祖母だった。時にはコーヒーで、時には日本茶で、私たちはTVを観ながらケーキを食べて、寝る前のひと時を過ごした。(pp.30-31)

พอฉันกลับบ้าน ย่าจะออกมาจากห้องดูทีวีซึ่งตกแต่งตามแบบบ้านญี่ปุ่น และพูดทักทายว่า “กลับมาแล้วหรือ” ตอนที่ฉันกลับบ้านดิฉันมักจะซื้อขนมเค้กติดมือกลับมาด้วย หรือถ้าฉันจะออกไปข้างคินนอกบ้าน ฉันจะบอกย่าก่อน ย่าก็ไม่ว่าอะไร เราจะใช้เวลาเล็กๆ น้อยๆ อยู่ด้วยกันก่อนเข้านอน ต้มกาแฟบ้าง ต้มชาญี่ปุ่นบ้าง ดูทีวีและทานขนมเค้กไปด้วย

อัจฉรา เหมวรางค์กุล (2555, น.291) กล่าวว่า “ห้องครัวเป็นสิ่งที่แทนภาพของย่า กล่าวคือตอนที่ย่ายังมีชีวิตอยู่ ย่ามักเข้าครัวทำอาหารอยู่เสมอ อีกทั้งมิกะเงะเองก็มักจะใช้เวลารับประทานอาหาร ต้มชา กาแฟกับย่าอยู่บ่อยๆ ประกอบกับห้องครัวยังเปรียบเหมือนสถานที่ที่ดำรงชีวิตของมนุษย์ เนื่องจากทุกคนต้องรับประทานอาหารเพื่อดำรงชีพ ซึ่งห้องครัวยังเป็นสถานที่ที่ใช้ประกอบอาหารให้

สมาชิกในครอบครัวได้รับประทาน” ผู้วิจัยเห็นด้วยว่าห้องครัวไม่เพียงเป็นสถานที่ที่ใช้ประกอบอาหารเท่านั้นแต่พื้นที่แห่งนี้ยังเป็นพื้นที่พิเศษที่มีความหมายมากสำหรับมิกะเงะ เธอใช้ชีวิตอยู่กับย่าในพื้นที่แห่งนี้ ห้องครัวจึงเป็นเสมือนตัวแทนของย่า ตอนที่ย่ายังมีชีวิตอยู่ ห้องครัวยังจะดูมีชีวิตชีวาเพราะย่าจะซื้อดอกไม้มาเปลี่ยนอยู่เสมอ

…切り花が好きだった祖母は、いつも台所に花を絶やさなかつたので、週に二回くらいは花屋に通っていた。(p.14)

ย่าชอบจัดดอกไม้ ดังนั้นดอกไม้ในห้องครัวยังไม่เคยเหี่ยวเฉา ย่ามักจะแวะไปร้านขายดอกไม้สัปดาห์ละสองครั้ง

เมื่อมิกะเงะต้องใช้ชีวิตเพียงลำพังในพื้นที่แห่งนี้หลังจากที่ย่าเสียชีวิตไป ห้องครัวที่เคยมีชีวิตชีวาก็ดูหม่นหมองลง ทุกสิ่งทุกอย่างในชีวิตของมิกะเงะดูจะมีคดมนตามไปด้วย หลังจากที่มีกะเงะย้ายไปอาศัยอยู่กับครอบครัวทะนะเบะ เธอกลับมาเก็บ

ข้าวของที่บ้านเก่าอีกครั้ง การกลับมาในครั้งนี้ทำให้มิกะเงะรู้สึกที่บ้านหลังนี้เหมือนไม่ใช่พื้นที่แห่งเดิมที่เธอเคยอาศัยอยู่ มันเหมือนเป็นการกลับไปยังบ้านของคนแปลกหน้าที่เธอจะต้องขออนุญาตก่อนจะเข้าบ้าน ซึ่งผู้เขียนได้บรรยายความรู้สึกของมิกะเงะว่า

祖母が死んで、この家の時間も死んだ。
私はリアルにそう感じた。もう、私にはなにもできない。(p.33)

พออย่าจากไป วันเวลาในบ้านหลังนี้ก็ตายไปด้วยเช่นกัน
ฉันรู้สึกถึงความจริงนั้น ฉันไม่สามารถทำอะไรได้เลย

เมื่ออยู่ในพื้นที่แห่งนี้ มิกะเงะจะหวงระลึกถึงความหลังที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ห้องครัวแห่งนี้ เธอไม่สามารถหลุดไปจากความโหยหาในเรื่องอดีตได้ ดังที่สหโรจน์ กิตติมหาเจริญ (2554, น.324) ได้สรุปไว้ว่า พฤติกรรมของตัวละครส่วนหนึ่งมาจากการยึดโยงอยู่กับความทรงจำการโหยหาอดีตที่ไม่วันกลับคืนมาโดยผ่านพื้นที่ด้านต่างๆ นั่นเอง ผู้วิจัยมีความเห็นว่าการที่มิกะเงะไม่สามารถทำใจยอมรับความจริงที่ว่าย่าได้จากเธอไปแล้วนั้น เพราะเธอมีความผูกพันกับย่ามากนั่นเอง เนื่องจากมิกะเงะเป็นกำพร้ามาตั้งแต่เด็ก ย่าเลี้ยงดูเธอมาตลอด ย่าจึงเป็นบุคคลเพียงคนเดียวที่เธอรู้สึกรักและผูกพันมาก เธอมีความสุขที่ได้อยู่กับท่าน เธอจึงไม่เคยเตรียมใจไว้เลยว่าสักวันหนึ่งท่านจะต้องจากเธอไปเพราะย่าเองก็อายุมากแล้ว พื้นที่ห้องครัวแห่งนี้จึงเป็นพื้นที่ที่มีมิกะเงะมีความ

ทรงจำร่วมกับย่ามาโดยตลอด เธอมีความผูกพันกับย่าและห้องครัวแห่งนี้มาก

6.3.3 ห้องครัว...พื้นที่เยียวยาจิตใจ

พื้นที่ห้องครัวที่บ้านของมิกะเงะเป็นพื้นที่ “ผูกพัน” ความสัมพันธ์ของย่าและหลาน การล่มสลายของครอบครัวทำให้มิกะเงะมีชีวิตอยู่อย่างโดดเดี่ยว อ้างว้าง เมื่อย่าผู้มีความสัมพันธ์ทางสายเลือดคนสุดท้ายจากไป มิกะเงะรู้สึกเสียศูนย์ ไร้ที่พึ่งพิง เมื่อเธอต้องใช้ชีวิตเพียงลำพังในบ้านหลังเดิม สิ่งเดียวที่เธอสามารถทำได้ก็คือ การเข้าไปอยู่ในห้องครัวพื้นที่ที่เธอชื่นชอบที่สุด เพราะพื้นที่แห่งนี้ทำให้เธอรู้สึกว่าปลอดภัยแม้จะต้องอยู่เพียงลำพังก็ตาม มิกะเงะได้ใช้ห้องครัวเป็นพื้นที่เยียวยาจิตใจ เพื่อช่วยบรรเทาความเหงาและความเศร้า

田辺家に拾われる前は、毎日台所で眠っていた。
どこにいてもなんだか寝苦しいので、部屋からどんどん楽なほうへと流れていったら、冷蔵庫のわきがいちばんよく眠れることに、ある夜明け気づいた。(p.10)

ก่อนที่ครอบครัวทะนะเบะจะรับตัวฉันไป ฉันนอนอยู่ในห้องครัวทุกคืน เพราะไม่ว่าที่ไหนๆ ฉันก็นอนไม่หลับ ฉันรู้สึกตัวตอนรุ่งสางในวันหนึ่งว่าตัวเองได้ค่อยๆ กลิ้งตัวออกจากห้องไปยังที่ที่รู้สึกสบาย นั่นคือ ตรงข้างๆ ตู้เย็นที่ซึ่งฉันสามารถนอนหลับได้ดีที่สุด

จากข้อความข้างต้นจะเห็นได้ว่า หลังจากสูญเสียย่าไป ความรู้สึกโดดเดี่ยว อ้างว้างเข้า

เกาะกุมจิตใจของ มิกะเงะ ทำให้เธอไม่สามารถนอนหลับในห้องนอนได้ เธอจึงลากพุกเข้าไปนอนในห้อง

ครัวแทน เนื่องจากห้องครัวเป็นสถานที่ที่เธอชื่นชอบมากที่สุดและเป็นพื้นที่ที่ยามักจะเข้าครัวมาทำอาหาร อยู่เสมอตอนที่ทานยังมีชีวิตอยู่ การที่มิกะเงะเลือกที่จะนอนข้างๆ ตู้เย็นนั้นก็เพราะว่าเสียงของตู้เย็นที่ตั้ง

ออกมานั้นช่วยทำให้มิกะเงะรู้สึกราวกับว่ามีคนอาศัยอยู่ด้วย เธอไม่ได้อยู่บ้านหลังนี้เพียงลำพัง ทำให้ความรู้สึกโดดเดี่ยวค่อยบรรเทาลง มิกะเงะจึงสามารถนอนหลับสนิทในพื้นที่แห่งนี้

私と台所が残る。自分しかいないと思っっているよりは、ほんの少しましな思想だと思ふ。本当に疲れ果てた時、私はよくうっとりと思ふ。いつか死ぬ時がきたら、台所で息絶えたい。ひとり寒いところでも、誰かがいてあたたかいところでも、私はおびえずにちゃんと見つめたい。台所なら、いいなと思ふ。(pp.9-10)
มีฉันกับห้องครัวเท่านั้นที่เหลืออยู่ ซึ่งฉันคิดว่าอย่างน้อยก็ยังคงดีกว่าต้องอยู่ตัวคนเดียว ยามเหนื่อย
ลำฉันมักตกอยู่ในห้วงแห่งความเพื่อฝัน มักจะคิดว่าถ้าหากถึงเวลาต้องตายแล้วล่ะก็ ฉันอยาก
จะหมดลมหายใจที่ห้องครัว ไม่ว่าในห้องครัวนั้นจะหนาวเหน็บหรือจะอบอุ่นและมีใครสักคน
อยู่ด้วย ฉันก็อยากจะจ้องมองความตายโดยไม่หวาดกลัว ถ้าได้อยู่ในห้องครัวแล้วล่ะก็ ฉันคิด
ว่ามันช่างดีแท้

เซะกิอิ มิทซุโฮะ (2006, น.129) กล่าวว่า “สำหรับมิกะเงะแล้ว “ห้องรับประทานอาหาร หรือ ห้องครัว” เป็นพื้นที่ประกอบอาหาร เป็นพื้นที่

ของครอบครัว เป็นพื้นที่ที่ทำให้รู้สึกสบายใจ” ดังนั้น มิกะเงะจึงรู้สึกสบายใจที่ได้อยู่ในห้องครัว ห้องครัว เป็นพื้นที่ที่ทำให้มิกะเงะสามารถนอนหลับได้

涙があんまり出ない飽和した悲しみにともなう、柔らかな眠けをそっとひきずって
いって、しんと光る台所におとんを敷いた。ライナスのように毛布にくるまって
眠る。冷蔵庫のぶーンという音が、私を孤独な思考から守った。そこでは、結
構安らかに長い夜が行き、朝が来てくれた。(p.10)

ความเศร้าโศกที่มากมายทำให้ฉันไม่สามารถร้องให้ออกมาได้ ความ่วงค่อยๆ คืบคลานเข้ามา
อย่างเงียบๆ ฉันลากที่นอนเข้ามาปูในห้องครัวที่มีแสงสลัว เอาผ้าห่มห่อตัวเหมือนดักแด้แล้ว
หลับไป เสียงตู้เย็นที่ตั้งหึ่งๆ ช่วยปกป้องฉันจากความรู้สึกโดดเดี่ยว ในห้องครัวนั้น คำคืนอัน
ยาวนานผ่านไปอย่างเงียบสงบ และแล้วยามเช้าก็มาถึง

จากตัวบทที่ยกมาแสดงให้เห็นว่า สำหรับมิกะเงะแล้ว ห้องครัวเป็นเครื่องปลอบประโลมใจ ช่วยให้ความรู้สึกโดดเดี่ยว อ่างว่างของเธอลดลงไปได้บ้าง มณฑา พิมพ์ทอง (2547, น.43-44) กล่าวว่า “สิ่งที่ช่วยปลอบประโลมให้ มิกะเงะคลายจากความเศร้าโศกและความเหงาที่ต้องสูญเสียครอบครัวไปก็คือ ครัวและเสียงตู้เย็น เมื่อมิกะเงะเข้าไปนอนในครัว ได้ฟังเสียงตู้เย็นก็สามารถหลับอย่างเป็นสุขได้ตลอดคืน ครัวเป็นที่ที่ประกอบอาหาร

และตู้เย็นเป็นที่เก็บอาหารสำหรับสมาชิกในครอบครัว จึงน่าจะถือว่าเป็นสัญลักษณ์อย่างหนึ่งของครอบครัวได้ ดังนั้นมิกะเงะซึ่งกำลังเหงาจึงรู้สึกอบอุ่นขึ้นเมื่อได้อยู่ในครัวและได้ยินเสียงตู้เย็น” ผู้วิจัยมีความเห็นเพิ่มเติมว่า ในยามที่คนเรตกอยู่ในอารมณ์เศร้าสร้อยและต้องอยู่เพียงลำพัง ถ้าเราอยู่ในสถานที่เงียบๆ ก็ยิ่งทำให้รู้สึกจิตใจหดหู่ เราจะจมอยู่กับความเศร้าโศกนั้นมากขึ้น แต่ถ้าได้ยินเสียงอะไรบางอย่างก็จะทำให้ไม่รู้สึกว่เราอยู่ตัวคนเดียว ด้วยเหตุ

นี่การที่มีกะเงงต้องอยู่ในบ้านนี้เพียงลำพัง การได้ยินเสียงของตู้เย็นนั้นจึงช่วยปลอบประโลมใจเธอได้ ทำให้มีกะเงงรู้สึกว่เธอไม่ได้อยู่เพียงลำพังในบ้านหลังนี้

นอกจากพื้นที่ห้องครัวที่บ้านของมีกะเงงแล้ว ห้องครัวที่อพาร์ทเมนต์ของครอบครัว ทะนะเบะนั้นนอกจากกล่าวได้ว่าเป็นพื้นที่ที่ปลอดภัยที่สุด

うんうんうなずきながら、見てまわった。いい台所だった。私は、この台所をひと目でとても愛した。(p.17)

ฉันมองไปรอบๆ พลางพยกหน้าเออออ ช่างเป็นห้องครัวที่ดีทีเดียว ฉันหลงรักห้องครัวแห่งนี้ตั้งแต่แรกเห็น

ในวันแรกที่มีกะเงงย้ายมาอยู่กับครอบครัวของยูอิชิ เธอไม่แน่ใจว่าเธอจะไว้ใจยูอิชิและ

อะริโกะซึ่งเป็นคนแปลกหน้าได้หรือไม่ แต่เธอกลับไว้ใจห้องครัวของพวกเขา เธอจึงขออนอนข้างห้องครัว

私は毛布にくるまって、今夜も台所のそばで眠ることがおかしくて笑った。しかし、孤独がなかった。私は待っていたのかもしれない。今までのことも、これからのこともしばらくだけの間、忘れられる寝床だけを待ち望んでいたのかもしれない。となりに人がいては淋しいさが増すからいけない。でも、台所があり、植物がいて、同じ屋根の下には人がいて、静かで…ベストだった。ここは、ベストだ。安心して私は眠った。(pp.25-26)

ฉันเอาผ้าห่มพันตัว นำขาที่คืนนี้ฉันก็นอนอยู่ข้างห้องครัว แต่ฉันไม่รู้สึกโดดเดี่ยว ฉันอาจจะรอคอยอยู่ ฉันอาจจะเฝ้ารอคอยที่นอนที่จะทำให้ฉันลืมสิ่งที่เกิดขึ้นจนถึงเดี๋ยวนี้และกำลังจะเกิดขึ้นแม้เพียงชั่วครู่ก็ตาม ถ้ามีคนมาอยู่ข้างๆ ก็ยิ่งทำให้ฉันเศร้าใจมากขึ้น แต่ถ้ามีห้องครัว มีต้นไม้มีใครบางคนอยู่ได้ชายคาเดียวกัน เจียบสงบ...นี่คือสิ่งที่ดีที่สุด ที่นี่คือสถานที่...ที่ดีที่สุด แล้วฉันก็หลับได้อย่างสบายใจ

ข้อความข้างต้นบรรยายความรู้สึกในคืนแรกที่มีกะเงงย้ายมาอาศัยอยู่กับครอบครัว ทะนะเบะ มีกะเงงยังรู้สึกไม่ไว้วางใจใครเมื่อเธอต้องมาอยู่ในบ้านคนแปลกหน้า พื้นที่แห่งนี้เป็นพื้นที่แปลกใหม่สำหรับเธอ แต่เธอก็รู้สึกว่อุ่นใจและปลอดภัยที่ได้นอนข้างๆ ห้องครัวและมีคนอาศัยอยู่ด้วยในบ้านหลังนี้

ฮะระ อะยุมิ (2013, น.65) กล่าวว่า สิ่งช่วยฟื้นฟูสภาพจิตใจของมีกะเงงที่จมอยู่กับ

สภาพวิตกกังวลคือ การสร้างครอบครัวขึ้นใหม่กับอะริโกะและยูอิชิ ครอบครัวทะนะเบะที่มีกะเงงได้ไปอาศัยอยู่ด้วย มีห้องครัวที่เธอชื่นชอบ มีการจัดหาที่นอนที่ดีที่สุดให้ มีคนอยู่ร่วมชายคาเดียวกันและจากคำพูดของอะริโกะที่บอกให้เธอ “ทำตัวตามสบาย” ดังนั้นในฉากสุดท้ายของเรื่อง มีกะเงงจึงได้พูดว่า “ห้องครัวในฝัน” ซึ่งคำว่า “ห้องครัวในฝัน” นั้นนอกจากกล่าวได้ว่าหมายถึง “สถานที่ที่อาศัยอยู่” แห่งนี้ ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การที่ผู้เขียนเลือกใช้คำว่า

“คิทเชน” (キッチン) เมื่อพูดถึง “ห้องครัวในฝัน” (夢のキッチン。) (p. 61) นั้น เป็นการสื่อให้เห็นว่านิยามความเป็นครอบครัวได้เปลี่ยนไป นิยามใหม่ของคำว่า “ครอบครัว” จึงไม่ได้จำกัดอยู่เพียงการแต่งงานหรือการผูกพันทางสายเลือดอีกต่อไป มิเกะเงะได้สร้างครอบครัวใหม่ขึ้นกับครอบครัว ทะนะเบะ ทำให้เธอไม่รู้สึกลดเดี่ยว อ้างว้างอีกต่อไป

ส่วนชะอิตะ คินจิ (1990, น.24) กล่าวเสริมว่า “สำหรับมิเกะเงะ แล้ว “คิทเชน” ในที่นี้ไม่ใช่พื้นที่สำหรับ “ประกอบ” อาหาร ห้องครัวเป็นพื้นที่ที่พบปะผู้คนและพัฒนาความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น” ดังนั้นในตอนท้ายเรื่องมิเกะเงะคิดว่าถ้าสักวันหนึ่งเธอจะต้องย้ายออกจากอพาร์ทเมนต์ของครอบครัว

—厨房だ。

私はどうしようもなく暗く、そして明るい気持ちになってしまって、頭を抱えて少し笑った。(p.50)

ห้องครัวนั่นเอง ฉันยิ้มออกมาเล็กน้อยพลางกุมหัวที่ไม่รู้เป็นอะไร แล้วก็หลุดจากความมืดมน เสร้าหมองและรู้สึกสดชื่นขึ้นมา

ข้อความที่ยกมาข้างต้นแสดงให้เห็นว่าพื้นที่ห้องครัวมีผลต่อสภาพจิตใจของตัวละครเอก พื้นที่ห้องครัวเป็นเครื่องปลอบประโลมใจ ช่วยให้รู้สึกเบิกบานใจและช่วยบรรเทาความเหงาและความเศร้า การที่มิเกะเงะรู้สึกคลายความเศร้าโศกนั้นเป็นเพราะว่าเธอนึกได้ว่าเธอยังมีครอบครัว ทะนะเบะรอคอย การกลับไปของเธออยู่นั่นเอง เธอไม่ได้โดดเดี่ยว อ้างว้างอีกต่อไป

ดังที่ได้กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าห้องครัวเป็นพื้นที่เยียวยาจิตใจ มิเกะเงะรู้สึกกว้างใจ และสามารถนอนหลับได้สนิทเมื่ออยู่ในพื้นที่ห้องครัว ไม่ว่าจะพื้นที่ห้องครัวที่บ้านของเธอเองหรือห้องครัวที่อพาร์ทเมนต์ของครอบครัว ทะนะเบะก็ตาม ห้องครัวจึงอาจกล่าวได้ว่าเป็นพื้นที่ที่มีบทบาทสำคัญมากสำหรับมิเกะเงะ

ทะนะเบะ เธอจึงพูดว่า “ในทุกๆ ที่ที่ฉันอยู่ ฉันคิดว่าฉันคงจะได้พบกับพวกเจ้าอีกมากมาย” (p. 61) ห้องครัวในที่นี้จึงหมายถึงพื้นที่ห้องครัวที่มิเกะเงะจะได้พบเจอต่อไปในอนาคตนั่นเอง

นอกจากนี้พื้นที่ห้องครัวยังมีอิทธิพลต่อจิตใจของมิเกะเงะ ทำให้เธอรู้สึกมีชีวิตชีวา ดังจะเห็นได้จากฉากที่ มิเกะเงะกลับไปหาตุรุษที่บ้านเก่า ระหว่างเดินทางกลับเธอได้ร้องไห้ให้กับความเศร้าโศกในเรื่องต่างๆ ที่ผ่านเข้ามาในชีวิต พอเธอแยกหน้าขึ้นมาก็เห็นไอน้ำลอยออกมาและได้ยินเสียงดังมาจากห้องครัวของบ้านหลังหนึ่ง มิเกะเงะก็เกิดความรู้สึกราวกับว่าความเศร้าโศก ลึกลับทั้งหลายได้หลุดออกไป

6.3.4 ห้องครัว...พื้นที่แห่งความ

หลากหลาย

ห้องครัวในนวนิยายเรื่อง คิทเชน นี้เป็นพื้นที่แห่งความหลากหลาย เป็นพื้นที่ของความรัก ความผูกพันอย่าหลาน เป็นพื้นที่แห่งความแตกต่างทางสถานะทางสังคมซึ่งในตัวบทจะบรรยายให้เห็นว่าห้องครัวที่บ้านของมิเกะเงะจะเป็นห้องครัวแบบญี่ปุ่น ส่วนห้องครัวที่อพาร์ทเมนต์ของครอบครัว ทะนะเบะจะเป็นห้องครัวแบบสมัยใหม่ มีอุปกรณ์เครื่องใช้ที่ทันสมัยจากต่างประเทศและตั้งอยู่ในบริเวณใกล้สวนสาธารณะ ซึ่งทำให้ผู้อ่านรู้ว่าผู้อ่านอาศัยมีฐานะดี มีรสนิยมดี

พื้นที่ห้องครัวที่อพาร์ทเมนต์ของครอบครัว ทะนะเบะอาจกล่าวได้ว่าเป็นพื้นที่ของ “ครอบครัวใหม่” สำหรับ มิเกะเงะ หลังจากงานศพ

ของย่าผ่านพ้นไป มิกะเงะได้ตัดสินใจย้ายเข้าไปอาศัยอยู่กับครอบครัวทนะเบะตามคำชวนของยูอิชิทันที ทั้งๆ ที่เธอไม่ได้รู้จักสนิทสนมกับยูอิชิมาก่อน การกระทำของมิกะเงะแสดงให้เห็นว่าเธอโหยหาความอบอุ่นจากครอบครัว ต้องการที่พึ่งพิง ในฉากที่มีมิกะเงะมาที่อพาร์ทเมนต์ของยูอิชิเป็นครั้งแรก เธอมองตรงเข้าไปยังห้องครัวก่อน และเมื่อยูอิชิจะพาชมบ้านเธอจึงขอสำรวจห้องครัวก่อนเป็นอันดับแรก มิกะเงะรู้สึกหลงรักห้องครัวของยูอิชิตั้งแต่แรกเห็น เธอจึงตัดสินใจมาอยู่กับครอบครัวทนะเบะ พฤติกรรมของมิกะเงะแสดงให้เห็นว่าห้องครัวเป็นพื้นที่ที่มีความสำคัญสำหรับเธอเป็นอย่างมาก ทำให้เธอตัดสินใจที่จะไปอยู่ร่วมบ้านกับคนแปลกหน้าเพียงเพราะได้เห็นห้องครัวเท่านั้น เมื่อมิกะเงะได้เข้ามาอยู่กับครอบครัวทนะเบะแล้ว เธอได้รับการต้อนรับ

อย่างอบอุ่นจากยูอิชิและเอะริโกะเสมือนเป็นหนึ่งในสมาชิกของครอบครัว ทำให้มิกะเงะมีชีวิตชีวาขึ้น มิกะเงะจึงได้เสนอตัวทำอาหารให้เพื่อตอบแทนเอะริโกะและยูอิชิที่ให้ที่พักพิงแก่เธอโดยไม่หวังสิ่งใด พื้นที่ห้องครัวจึงนับว่ามีบทบาทสำคัญอีกครั้ง พื้นที่ห้องครัวที่อพาร์ทเมนต์ของครอบครัวทนะเบะเป็นพื้นที่ที่ทำให้มิกะเงะกับยูอิชิและเอะริโกะมีความผูกพันกันมากขึ้น เมื่อมิกะเงะเริ่มหัดทำอาหารด้วยตนเอง พวกเขามักจะใช้เวลาอยู่ด้วยกันในห้องครัว และมีเวลารับประทานอาหารร่วมกันบ่อยๆ ดังที่สุภีพรรณ ฉัตรภรณ์ (2550, น.217) กล่าวว่า “อาหารช่วยเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างผู้ให้และผู้รับ อาหารก่อให้เกิดความสุขและความเบิกบานใจ และอาหารช่วยสานมิตรภาพและก่อให้เกิดมิตรแท้”

今思えば、そのせいで三人がよく一緒に食事をした、いい夏だった。(p.80)

พอมาคิดดู เป็นเพราะการหัดทำอาหารของฉันทันเองที่ทำให้เราทั้งสามคนได้รับประทานอาหารร่วมกันบ่อยๆ มันช่างเป็นฤดูร้อนที่ดีจริงๆ

การทำอาหารของมิกะเงะนั้นอาจกล่าวได้ว่าเป็นการส่งผ่านความรักของเธอไปให้เอะริโกะและยูอิชิ เพราะเธอตั้งใจทำมันด้วยความเต็มใจ เธอมีความสุขที่ได้อยู่ในห้องครัวที่เธอรักและทำอาหารให้คนที่เธอรัก อาหารเป็นสิ่งที่สร้างความสัมพันธ์ ทำให้พวกเขาทั้งสามคนได้ใช้เวลาอยู่ร่วมกัน

จึงอาจกล่าวได้ว่าเป็นการสร้างครอบครัวใหม่ของมิกะเงะ

นอกจากนี้ เอะริโกะยังได้ให้ข้อคิดเกี่ยวกับชีวิตทำให้มิกะเงะได้คิดทบทวนและค้นพบความหมายที่แท้จริงของการดำเนินชีวิต

「まあね、でも人生は本当にいっぺん絶望しないと、そこで本当に捨てらんないのは自分のどこなのかをわかんないと、本当に楽しいことがなにかわかんないうちに大きくなっちゃおうと思うの。あたしは、よかったわ。」(pp.59-60)

“ก็ใช่นะ แต่ฉันคิดว่าถ้าชีวิตคนเราไม่เคยพบกับความสิ้นหวังที่แท้จริงแล้วละก็ เราก็คจะมีชีวิตอยู่โดยที่ไม่รู้อะไรเกี่ยวกับตัวเอง เมื่อเติบโตขึ้นเราก็จะไม่สามารถรู้ถึงความสุขที่แท้จริงว่าเป็นอย่างไร สำหรับฉันแล้ว ฉันดีใจนะที่ได้เรียนรู้อันนี้”

เมื่อได้ฟังปรัชญาชีวิตจากเอริโกะ มิกะเงะรู้สึกว่าจะจะต้องกลับมาใช้ชีวิตซ้ำอีกครั้ง เธอสามารถยอมรับการเปลี่ยนแปลงในชีวิตและเริ่มต้นชีวิตใหม่ได้อีกครั้ง การได้มาอยู่ร่วมกับครอบครัว ทะนะเบะจึงเปรียบเสมือนการสร้างครอบครัวใหม่ สำหรับมิกะเงะ มณฑา พิมพ์ทอง (2547, น.45) กล่าว

ว่า จิตใจที่หวงหาครอบครัวของมิกะเงะค่อยๆ ได้รับการเยียวยาจากครอบครัวทะนะเบะที่เธอเข้าไปอาศัยอยู่ด้วย...ถึงแม้จะเป็นการไปอยู่เพียงชั่วคราว แต่ก็เหมือนการเริ่มต้นความสัมพันธ์ใหม่สำหรับคนที่ไม่มีครอบครัวเช่นมิกะเงะ ในตอนหนึ่งผู้เขียนได้บรรยายความรู้สึกของ มิกะเงะว่า

その台所と同じくらいに、田辺家のソファを私は愛した。そこでは眠りが味わえた。草花の呼吸を聞いて、カーテンの向こうの夜景を感じながら、いつもずっと眠れた。それよりほしいものは、今、思いつかないので私は幸福だった。(p.32)

ฉันรักโซฟาของครอบครัวทะนะเบะพอๆ กับที่รักห้องครัวของพวกเขา ฉันนอนหลับได้สนิทที่โซฟาตัวนี้ พร้อมกับได้ยินเสียงดอกไม้โบกัญญา ชื่นชมทิวทัศน์ยามค่ำคืนผ่านผ้าม่าน ฉันนอนหลับได้สนิทแล้ว ไม่มีสิ่งใดที่ฉันต้องการมากไปกว่านี้ ตอนนี้ฉันมีความสุขดี

จะเห็นได้ว่าพื้นที่ห้องครัวมีอิทธิพลต่อความรู้สึกของมิกะเงะเป็นอย่างมาก มิกะเงะรู้สึกประทับใจห้องครัวของครอบครัวทะนะเบะตั้งแต่แรกเห็น เมื่อได้มาใช้ชีวิตอยู่ร่วมชายคาเดียวกันกับครอบครัวทะนะเบะ ความรู้สึกของมิกะเงะค่อยๆ เปลี่ยนไป เธอรู้สึกไวใจและมีความสุขกับครอบครัวใหม่ ในที่สุดเธอก็สามารถลุกขึ้นมาใช้ชีวิตใหม่ได้อีกครั้ง

นวนิยายและเป็นฉากสำคัญในเรื่องแล้ว ห้องครัวยังเป็นพื้นที่แห่งความหลากหลาย ห้องครัวเป็นพื้นที่ของครอบครัว เป็นพื้นที่ที่บรรจุความทรงจำอันล้ำค่า เป็นพื้นที่ที่ทำให้ตัวละครเอกรู้สึกปลอดภัยและเป็นพื้นที่เยียวยาจิตใจตัวละคร พื้นที่ห้องครัวยังส่งผลให้ตัวละครเอกมีการเปลี่ยนแปลงในชีวิต กล่าวคือ มิกะเงะได้สร้างครอบครัวใหม่ขึ้นกับคนแปลกหน้าที่ไม่ได้มีความผูกพันกันทางสายเลือดแต่อย่างไร ความรักและมิตรไมตรีที่ได้รับทำให้มิกะเงะได้ตระหนักถึงคุณค่าของการมีชีวิตและมีพลังในการใช้ชีวิตต่อไป ผู้วิจัยหวังว่าข้อมูลที่ได้จากการศึกษานี้จะเป็นประโยชน์ในการศึกษาเรื่องพื้นที่ในวรรณกรรมเรื่องอื่นๆ ต่อไป

7. บทสรุป

จากทั้งหมดนี้สรุปได้ว่าห้องครัวมีความหมายมากกว่าพื้นที่ประกอบอาหาร ห้องครัวเป็นพื้นที่ที่มีความสำคัญนอกเหนือจากเป็นชื่อเรื่องของ

เอกสารอ้างอิง (References)

- [1] เดือนเต็ม กฤษดาธานนท์. (2557). *เอกสารประกอบการสอนรายวิชา 2223482 นวนิยายญี่ปุ่นร่วมสมัย ภาคการศึกษาปลาย / 2557*, สาขาวิชาภาษาญี่ปุ่น ภาควิชาภาษาตะวันออก คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [2] ธาธิตา อินทนาม. (2555). พื้นที่กับการสร้างอัตลักษณ์ของชาวแอฟริกันอเมริกันในนวนิยายเรื่อง ของ ออฟ โซโลมอน ของโทนี มอร์ริสัน. *วารสารศิลปศาสตร์ ปีที่ 12 ฉบับที่ 1*. หน้า 57-89.
- [3] มณฑา พิมพ์ทอง. (2547). *มองสังคมญี่ปุ่นหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 จากวรรณกรรม*. กรุงเทพฯ : โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [4] วลัย วิวัฒน์ศร. (2541). *มติดิสถานที่ในนวนิยายของฟร็องซัวส์ โมริยัค*. กรุงเทพฯ : โครงการตำรา คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [5] สหโรจน์ กิตติมหาเจริญ. (2554). “พื้นที่” ในเรื่องสั้นนครชนินางของอิงอร. *การประชุมทางวิชาการระดับชาติ “ภาษา วรรณคดีไทย และการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ : การเรียนรู้และสร้างสรรค์ จากสังคมไทยสู่สังคมโลก”*. หน้า 310-324.
- [6] สุรภีพรรณ ฉัตรภรณ์. (2550). *อาหาร อารมณ์ และอำนาจของสตรี ในวรรณกรรมร้อยแก้วตะวันตก ร่วมสมัย*. กรุงเทพฯ : โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [7] อัจฉรา เหมวรางค์กุล. (2555). ตัวละครเอกหญิงในนวนิยายเรื่องคิทเชน. *เอกสารหลังการประชุมวิชาการ ระดับชาติเครือข่ายญี่ปุ่นศึกษาในประเทศไทยครั้งที่ 5 (มนุษยศาสตร์)* กรุงเทพฯ : โครงการเครือข่ายญี่ปุ่นศึกษาในประเทศไทย. หน้า 287-299.
- [8] อัจฉรา เหมวรางค์กุล. (2555). *ตัวละครเอกหญิงในนวนิยายของโยะมิโมะโตะ ชะนะนะ*. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาญี่ปุ่น ภาควิชาภาษาตะวันออก คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [9] Murakami Fuminobu. (2005). *Postmodern, feminist and postcolonial currents in contemporary Japanese culture: A reading of Murakami Haruki, Yoshimoto Banana, Yoshimoto Takaaki and Karatani Kojin*. London and New York: Routledge.
- [10] 木股知史 (1999) 『吉本ばなな イエローページ』 荒地出版社
- [11] 斉藤金司 (1990) 吉本ばなな『キッチン』を読む 主潮 第18号
- [12] 関井光男 (2006) 家族戦争・人口問題と少子化高齢化の社会—吉本ばなな『キッチン』 国文学 第51卷第5号
- [13] 西尾実、岩淵悦太郎、水谷静夫 (1983) 『岩波国語辞典 第3版』岩波書店
- [14] 原亜由美 (2013) よしもとばなな「キッチン」が大島弓子作品から受け継いだもの—「バナナブレッドのプディング」と「夢のキッチン」—歴史文化社会論講座紀要 第10号
- [15] 吉本ばなな (2002) 『キッチン』新潮社

ศิริวรรณ ปรีชานุกตย์

หน่วยงานผู้แต่ง : นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาวัฒนธรรมและวรรณคดีญี่ปุ่น คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Siriwan Preechanarit

Affiliation : Ph.D. student, Japanese Culture and Literature, Faculty of Arts, Chulalongkorn University

Corresponding e-mail : angchang43@hotmail.com